

POTRAŽI ME ISPOD DUGE

BERNARD JAN

More je bilo mirno, neuobičajeno mirno. Čak su se i dubinske struje naoko umrvile, uklještene u nepomičnosti jutra što je svitalo. Rastuće bljedilo dana razbijalo je sve bljeđe plavetnilo noći, potaknuto slabašnim zrakama zubatog sunca što su se nastojale probiti kroz prozračni plašt od magle, satkan od najsitnijih kapljica isparenih iz utrobe mora i na hladnome zraku pretvorenih u pravilne kristaliće leda.

Magla se sporo kretala površinom mora mileći, klizeći, vukući se poput umornoga putnika i šireći se prema kopnu. Na mjestima bi se prorijedila, drugdje pak zgusnula otkrivajući na trenutak zasljepljujuću bjelinu kojom je bilo prekriveno gotovo cijelo kopno.

Kada bi se oko malo jače napregnulo i uhvatilo trenutak prorijeđenosti magle, onu iznenada nastalu pukotinu što je u trenu otkrila prizor u beskraju, moglo bi ustanoviti da to, zapravo, i nije kopno. Goleme sante leda, spojene i razdvojene ledenom korom ispod koje se plavjelo more, bile su obavijene maglom što je svakog trenutka sve više nestajala, i stvarale varavu sliku nekakvog kontinenta. Ovaj je, doduše, postojao, točnije – njegova obala, koja se polako počela nazirati u daljini. Površnog bi promatrača lako mogla zavesti i ta varka prirode. Ledenu planinu, okruženu oblacima sićušnih kristalića, činjahu mnogobrojne sante, nabijena jedna do druge i odvojene tek plićacima okovanoga mora. Male, srednje i velike, neprimjetno su plovile nošene slabim dubinskim strujama.

Da nije bilo njihovih povremenih sudara, škripe i loma leda, što su razbudili uspavani zrak, ovdje bi se doista sve činilo beživotno i pusto. Čak su se i raštrkane skupine tuljana, koji su lijeno drijemali na bijelim posteljama, doimale mrtvo i nestvarno. Svojim tamnim i mašću natopljenim tijelima odudarali su od ovoga sklada, doimajući se poput neželjenih uljeza. Tek poneki od njih bi se pomaknuo, uglavnom ženka, naglim i bolnim trzajima ispuštajući krik nalik zavijanju i boreći se da svijet te ledene i okrutne ljepote obogati još jednim životom.

POTRAŽI ME ISPOD DUGE

Izdvojivši se iz skupine, ležala je na boku tražeći što prikladniji i bezbolniji položaj i zanemarujući trudove koji bijahu sve jači i učestaliji. A s njima i bol. Osjećala je kako je mladunče nemirno, kako se bori i napreže da izađe i ugleda posve nov svijet, tako lijep i veličanstven, a istodobno opasan, i htjela mu je pomoći. Svoje disanje uskladila je s njegovim nastojanjima da probije nježnu opnu koja ga je dijelila od života. Otkucaje svojega srca uskladila je s njegovima, no ništa nije pomagalo.

Znala je da će porođaj biti težak. Mladunče je brzalo i silom htjelo van iako mu još nije bilo vrijeme, ali se nadala da će se i unatoč tome njih dvoje nekako snaći i uspjeti.

Nije mogla zatomiti krik pun боли kada se mladunče u nekoliko uzastopnih navrata snažno trznulo. Bio je toliko glasan da je zaglušio slabašna režanja ostalih majki koje će kroz nekoliko dana također započeti tu bitku za život, spremnijih i odmornijih nego što je bila ona, tek pristigla i još uvijek iscrpljena od dugoga puta sa sjevera. Put je to na koji će za nekoliko mjeseci opet krenuti, ali ovoga puta sa svojim mладuncima. Natrag, kući, u svoj dom, sazdan od vječita snijega i leda. Naravno, ako porođaj dobro prođe i sve se sretno završi.

Kako je vrijeme odmicalo, njezina su strahovanja bivala opravdanija. I posljednja zapreka koja je dijelila njezino mladunče od vanjskoga svijeta, bila je uklonjena, a led na kojem je ležala crvenio se od krvi što se na niskoj temperaturi polako smrzavala. No mladunče još nije izlazilo. Primirilo se, iscrpljeno i malaksalo od borbe, skupljajući snagu za sljedeći pokušaj.

Pitala se hoće li biti mužjak ili ženka. Ako bude mužjak, hoće li biti nalik na oca koji se upravo bio probudio i, ponosno se isprsivši, stao njušiti zrak? Bude li ženka, hoće li se i ona, poput svoje majke, ovako mučiti da jednoga dana doneše na svijet svoje mlado? Da ga s toliko brige i ljubavi mjesecima njeguje u svojoj utrobi kako bi jednoga dana . . .

Nova bol razlila se njezinim tijelom i prekinula joj tijek misli. Mladunče se opet guralo van, ali sada snažnije i odlučnije nego prije, a ona je opet uskladila sve svoje tjelesne funkcije s njegovim nastojanjima da se oslobodi. Napor su im postali zajednički. Voljela bi znati je li im i bol bila zajednička, ili samo ona toliko pati. Ali to sada nije bilo bitno. Preuzet će ona svu bol na sebe ako treba, samo da joj bude živo . . .

Krici su se redali i budili ostale tuljane unoseći u njih nemir, napose u ženke koje će za koji dan također postati majkama. Plaho su dizale šiljaste njuškice prema mjestu odakle su dopirali krikovi, sve dok nije i posljednji zamro, a onda su ih nečujno, jedna za drugom, spuštale, izvalivši se na ledu što se kristalio na suncu. Sve se primirilo, uspavano tišinom što je iznova zavladala.

POTRAŽI ME ISPOD DUGE

*

Mladunče je bilo nemirno i jedva ga je uspijevala zadržati da se ne otrgne od sise. Stalno se otimalo i nije htjelo jesti. Svojim velikim crnim očima samo je zaslijepljeno treptalo pred vrištećim odbljescima sunčanih zraka od bijelih površina i škiljeći promatralo nepoznatu sredinu. Iz njuškice mu strše živahni tamni brčići koji, uz krupne i tople tamne oči i po dvije kratke dlačice ponad očiju – nalik ticalima, bijahu jedino što je narušavalo sklad bjeline u koji je cijelo bilo obavijeno. Njegovo meko i nježno krvnog, lijepo poput najdivnijih snova i očišćeno od svih tragova nedavnoga porođaja, sasvim je sraslo s bjelinom sante na kojoj je ležalo. Činilo se da je to krhko stvorenje komadić odvaljena leda, a ne živo biće. Priroda ga je u potpunosti uzela pod svoje, majčinski se skrbeći nad njim i štiteći ga od opasnosti što su pritajene vrebale.

Majka ga je nježno promatrala dok je, napokon popustivši pred njezinom odlučnošću i upornošću, sada nešto mirnije sisalo svoj obrok. Iako opuštena i zadovoljna, i dalje je bila na oprezu. Naizgled je bila smirena i bezbrižna, no sva su joj osjetila bila budna i uočavala su i najmanji pokret, i najmanji znak neobičnosti ili pritajene prijetnje. Sjećanja iz prošlosti bila su još odviše živa te su poticala u njoj strah i budila tihu jezu.

Mladunče je uskoro prestalo sisati pa se zahvalno skutrilo uz svoju majku. No majka se još uvijek nije mogla osloboediti zlih slutnja. Jednim okom, napola otvorenim, ubrzo je i sama uz njega zadrijemala, osjetljiva i budna na svaki zvuk.

*

Samo na tren ga je ostavila, tek toliko da utaži glad, no kada se vratila, njega nigdje nije bilo. *Nigdje!* Pogledom je pretraživala santu nadajući se da će ga ipak negdje spaziti, ali uzalud.

“Danny?! Danny, gdje si?”

Ispunjena strahom, posrtala je kližući se glatkim, finim ledom u paničnoj potrazi za svojim sinom. Ponadala se da je možda otisao k ostalim tuljanima, ali kada ga ni tamo nije našla, posve se izbezumila. Glavinjala je izgubljena žureći naprijed, posrtala i dizala se, pretraživala svaku izbočinu i udubinu, osvrtala se na najmršaviju sjenku. Kada je pomislila da

POTRAŽI ME ISPOD DUGE

je sve gotovo, da je svemu došao kraj, kada ju je gotovo napustila i posljednja nada, na drugom kraju sante ugledala je nešto maleno i čupavo kako se kotrlja prema moru.

“Danny!”

Odziva nije bilo. Hladan je vjetar strujao odnoseći sobom i njezin glas. Zaustavila je dah i poskočila hiteći za sinom koji se nezaustavlјivo sklizao prema moru. Imala je još snage i prisebnosti tek za nekoliko uzastopnih laveža koje je ispustila u trku. Činilo se da je ipak djelovalo. Mališan je zastao i okrenuo se, upravo dostačno da ga sustigne nasmrt isprepadana majka.

“Mama, vidi! More!” u zanosu ju je promatrao svojim blistavi očicama.

“Dođi k mami, Danny! Dođi, hajdemo.” Srce joj je divlje udaralo dok ga je privijala uza se ljubeći mu vlažnu njuškicu.

“Ali, mama, to je more”, mališan će zadriveno gledajući u plavetnilo pučine koja se, vireći između ledenih bregova, protezala unedogled.

“Da, Danny, to je more, ali ti si još premalen da bi išao u vodu.”

“A kada ću moći? Kada ću biti dovoljno velik da idem u vodu?” s prizvukom razočaranja jadikovao je Danny.

“Još malo, kad narasteš.”

“A kada će to biti? Kada ću narasti dovoljno da idem u vodu?”

“Brzo. Vrlo brzo, sine”, nasmiješila se njegovoj radoznalosti te, uhvativši ga za šiju, krenula prema sredini sante.